

SLOVENSKI NAROD.

Plačila vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na tretje četrtletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponovno.

„Slov. Narod“ velja:
Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.
Za en mesec 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:
Za četrt leta 4 gld. — kr.
Za en mesec 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja snižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejeman „ „ 3 „ — „
Administracija „Slov. Naroda“.

Telegrami.

Gornji Studen 19. septembra. Oficijalno. Včeraj je bilo povsod vse mirno. Plevna je še zmirom oblegana in se od nas ne prenehoma obstreljava.

Carigrad 19. sept. Telegram Sulejman paše od včeraj potrjuje, da so Rusi zopet vzeli utrjenja sv. Nikolaja v Šibki, katera so bila samo šest ur v turških rokah. Turki so bili od Rusov, kateri so pomoč dobili, silno napadeni, morali so sv. Nikolaj zopet popustiti in so se za svoje šance nazaj umeknili.

Dubrovnik 20. septembra. Črnogorci zmagovito marširajo proti Stolcu in preté Trebinje vzeti.

Vojska.

Kriza ali odločitev pri Plevni nij še prišla, a Turki se ne morejo geniti naprej.

Rusi se množe. Prve garde namreč uže prihajajo v Bulgarijo. Do konca tega meseca bode ruska vojska za 60.000 mož močnejša.

General Skobeljev je prišel v Bukarešt. Ker je ravno kar avanziral, sluti se, da dobi kak večji vojaški nalog.

Dunajski nemško-turški listi, kakor „N. Fr. Pr.“ in „N. W. Tagblatt“, ki so kar pijani turških zmag zadnje dni vpili na Ruse, strezovali so se uže nekoliko. Denes uže konstatirajo, da se je, vsled tega, ker je lažnjivi Sulejman v Šibki zopet tepen, ves položaj za Ruse boljši in ugodnejši naredil. Tudi se hučujejo na Mehemet-Alija, da ne pride nič naprej, da ne stori ničesa.

Kako silni boji so bili v Šibki so teski, to dokazuje število ranjenih Turkov, ki se iz Filipoplja v Adrianopolj dovažajo. „Pol. Corr.“ se piše od tam, da v 4 dneh je prišlo v Adrianopolj 6000 ranjenih; od teh je večjidel bilo poslanih v Carigrad naprej, da bodo novim ranjenim, ki pridejo, prostor naredili. V Filipoplju je pa še 5000 ranjenih, v Kazanliku ravno toliko. Torej je Sulejman v Šibki izgubil uže 16.000 ranjenih in 5000 mrtvih.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 18. septembra. [Izv. dop.]

Po 14dnevnej debati o davkovske reformi je vendar enkrat denes prišlo do glasovanja, in kar je bilo pričakovati od te zbornice, se je zgodilo. S 139 proti 103 glasovom je bilo po ustnem glasovanju skleneno, da se začne specialna debata na podlogi predlogov davkovskega odseka. Za nasvet, da se naj o teh postavah preide na dnevni red, so glasovali samo desnica, Poljaci in Hohenwartov klub. Potem je bil na vrsti predlog Neuwirtov,

kateri nasvetuje, da se naj poprej cenijo vsi prihodki, ki bi spadali pod novi personalni prihodninski davek, potem se naj še le postava naredi. Nasledek tega nasveta bi bil, da bi se odložila ta začasna reforma davkov, zato se mu je vlada na vso moč ustavila in ga zares vrgla s pomočjo vselej pokornih rusinskih posancev in čemur se je vse čudilo, dunajskih demokratov.

V prihodnjem seji se tedaj začne specialna debata in sicer o personalnem prihodninskem davku. Tu bode zopet dosti govorenja in predlogov, in končno se lahko pripeti, da v tretjem branji se cela kopa teh postav ovrže.

Naši nemški turkofili si niso mogli kaj, da ne bi po izgledu peštanskih softov v prid Turkov demonstrovali. Stavili so v državnem zboru interpelacijo do vlade, v kateri naravnost zahtevajo, da naj naša vlada zabrani Srbiji, ako bi ta hotela v boj iti zoper Turka. No v prvem delu interpelacije pa zahtevajo, da Avstrija ostane nevtralna. Kakšna je ta doslednost? Te vrste ljudje bi seveda rajši prej ko slej avstrijsko armado pod Mohamedovo zastavo poslali v vojsko zoper Rusijo, zlasti zdaj, ko sanjarijo, da je Rusija popolnoma uničena in da bo sama miru prosila turškega sultana. Verujemo pa vse, kar se telegrafira v turške vlačuge „N. Fr. Pr.“ in „W. Tgbl.“, če se prav pozna neizmerno pretiranje in izmišljena laž. Vendar jih je današnji telegram, po katerem so Turki pri Šibki bili zopet odbiti s strašnimi izgubami, nekoliko osupnil, ker so po poročilih v turških listih uže mislili, da vsi Rusi beže nazaj preko Dunava. Neki imenitni mož, ko je bral ta telegram, je zmajal z glavo in otožno vzdihnil: „Menda so le v Pešti prehitro iluminirali.“

Listek.

Desno oko poveljnikovo.

(Povest Bret Hartova. Poslovenil P.)
(Konec.)

Zadnji dan l. 1798. je našel poveljnika o večernicah sedečega v svoji stražnici.

Bil je sam. K božji službi v cerkev nij več hodil, ampak, kadar je zvonček zapel, ukradel se je kam na samoto, kjer je tačas se v mračne misli zamislil. Ogenj v kaminu je veselo igral na nizkih brunih in šperavcih, pa priklonjene podobe Salvatierrove vendar nij razsvetlil.

Dolgo časa je uže bil tako presedel, kar začuti, da se mala rokica njegove rame dotakne in vidi svojo varovanko Paquito, malo Indijanko, pri svojem kolenu stati.

„No, mala moja punčica,“ reče poveljnik in glas njegov je kazal nekoliko nek-

dane nežnosti, „kaj pa delaš tu srčice moje? Ali tebe nij strah pred tem, katerega se vsi boje in ogibljejo?“

„Ne,“ odgovori mala Indijanka brez pomisleka, „ne, v temi ne. Tedaj slišim tvoj glas, stari glas, čutim, da me tvoja roka boža kakor nekedaj, pa tvojega očesa ne morem videti, gospod poveljnik. To je edino, česar se bojim — in to, o gospod poveljnik, o moj oče!“ reče otrok, objemaje ga „saj vem, to nij tvoje!“

Poveljnik se zgrozi in v stran obrne. Potem resnobno poljubi Paquito na čelo in jej reče oditi. Črez nekoliko ur, ko je uže vse tiho bilo po naselbini, poiskal je svojo posteljo in je mirno zaspal.

O polu noči se je neka mračna podoba splazila skozi nizko okno v poveljnikovo sobo. Druge podobe pa so kakor duhovi po ledini pred hišo sem ter tja begale. Pa kljubu temu bi jih bil slišal poveljnik, da nij tako nena-

vadno trdo spal. Brez šuma smukne podoba, ki je bila v sobo se vsilila, k postelji in poslušala globoko sopenje spečega. V istem trenutku, ko Indijanec roko vzdigne, zablistne se nekaj v kaminskem ognji. Še eno sekundo — in vse zadrege Hermenegilda Salvatierra bi bile na večno končane — kar divjaka groza in strah obide, da nazaj plane. Poveljnik je še zmirom mirno spal kakor otrok, pa desno njegovo oko, široko odprto, nespremenljivo, nepremakljivo, je hladno stmelilo v morilca. Ta se zgrudi na tla in pri tem šumu se zbudi poveljnik.

Poskočiti, za meč zgrabit in po upornih divjakih, ki so zdaj v obilnem številu v sobo udrli, na desno in levo udrihati, kakor da bi toča po njih padala, vse to je bilo v enem trenutku storjeno. Po sreči je prišla kmalu pomoč in tako so brezredne Indijance v kratkem času izmed obzidja iztirali; ali poveljnik je v boji bil udarjen črez desno oko. Ko je z roko

In tako sodimo tukajšnji Slovani: „nij še vseh dnij konec in sreča je opoteča.“

Mac-Mahonov manifest.

19. t. m. izdani manifest predsednika republike francoskemu narodu se glasi:

„Francozje! Vi imate biti pozvani, da si izvolite v poslansko zbornico zastopnikov. Jaz vas nikakor nečem pri volitvah siliti, vendar pa hočem delovati na to, da bode stanje popolnem jasno. Vedeti morate, kaj sem storil, kaj nameravam storiti in katere posledke bode imelo to, kar mislite zdaj sami storiti.“

Kar se mojega delovanja tiče, ohranil sem štiri leta mir in osobno zaupanje, s katerim me tujih dežel vladarji česté, dovolilo mi je, da odnošaj z vsemi državami vsak dan kolikor moči bolj sprijateljim.

Notranjih pokrajin miru nij kalila nobena okolnost. Hvala gre politiki složnosti, katera je najbolj meni pridružila za domovino vnetih mož, ter zopet povzdignila javno blagostanje, katero je za nesrečnih dnij zapustilo našo deželo. Občno blagostanje se je, da-si je imelo mnogo težav, zopet ukrepilo in narodni kredit se je utrdil. Miroljubna in zaupajoča Francija videla je istodobno, kako se nje dostojna armada sestavlja po novih načelih.

A tem izglednim rezultatom je pretila nevarnost. Poslanska zbornica, katera je z vsakim dnevom prehajala iz rok zmernih mož, ter so vedno bolj v njej zavladali znani vodje radikalizma, došla je do tega, da nij več pripoznavala spoštovanja do mojega dostojanstva in imena, česar jaz zatajiti ne smem, ako nečem, da onečastim svoje pošteno ime pri vas in v svetovnej zgodovini. Ob enem je ta zbornica, ne oziraje se na postaven upliv senatov, določila, da se ima potrebno ravnatežje po konstituciji postavljениh vlastij namestiti z despotizmom novega konventa.

Tu nij bilo čakati. Sklicajoč se na svojo konstitucionalno pravico sem jaz — ko je senat jednako misel sprožil — razpustil poslansko zbornico.

Zdaj imate vi govoriti. Pravijo vam, da sem jaz nameraval republiko zrušiti; tega ne morete verjeti. Konstitucija je izročena v moje varstvo; jaz jej bodem preskrbel ugled. Od vas pa pričakujem zbornice, katera bi bila, brez ozira na stran-

se dotaknil tega skrivnostnega organa, nij bilo več očesa. Nikdar se nij več našlo, nikdar več nij kinčalo poveljnikove desne očesne votline, niti v blagor niti v gorje.

Z očesom je ob enem izginil zlobni čar, ki je mamil San Carlos.

Dež se je podvizal koprnečo zemljo zopet napojiti, sloga mej duhovstvom in vojaštvom se je zopet povrnila, kmalu se je zibala z nova zelena trava po brežinah, otroci so se zaupljivo zbirali okolo svojega vojaškega šolnika, v misijonski cerkvi je bila zahvalna maša s tedeumom in z nova je smehljaj patrijarhalne zadovoljnosti navdajal ljubeznjive doline San-Carlske.

Daleč na jugu pa je mej tem počasi ob obrežji plaval „Condor“ in njegov kapitan Pelleg Skudder je Indijancem zamenjaval steklene bisere za kozuhovino in je njihovim glavarjem v zameno ponujal steklena očesa, lesene noge in druge izdelke Bostonske obrtnije.

karske napore, pripravna in voljna vso svojo skrb samo deželi na korist obračati.

Pri zadnjih volitvah se je mnogokrat zlorabilo moje ime; izmedj onih, katere sem tedaj imenoval svoje prijatelje, jih je bilo mnogo, ki so se le vedno proti meni borili.

Še dan danes se govori o priljubljenosti moje osebe, ter se samo ministri gledajo po strani. Ali to naj vas nikdar ne moti. Da se ne prevarite, vam bode vlada mej mojimi kandidati imenovala tiste, ki se sami mogo sklicavati na moje ime. Nasledke svojih volitev bodele gotovo uže prej dobro si narisali in promislili. Ako volite ugodno mojej politiki, pospešite na ta način pravilni tek obstoječe vlade in ukrepite avtoritetno načelo, katero je izpodgrebla demagogija ter ustanovite red in mir v državi. Ako volite nasprotno, poostriži bodele sovraštvo mej javnimi vlastmi, ugonobili prospeh v trgovini, gojili agitacijo in pri taci notranjih prekucijah bi izgubila vsa Evropa zaupanje v Francosko.

Kar se mene tiče, naraščale bi mi z nevarnostmi tudi dolžnosti. Jaz bi zahtev demagogije slušati ne mogel. Ne mogel bi ni delovati za radikalizem, ni zapustiti mesta, kamor me je postavila konstitucija. Jaz ostanem, da s pomočjo senatovo branim interese konservativne in varujem verne funkcije, kateri se nijso dali v zlih dneh ostrašiti s praznim groženjem.

Francozje! Jaz pričakujem zaupajoč trdno na posledice vaših prepričanj. Po tolicih izkušnjah želi Francija stalnosti, reda in miru. Vi bodele gotovo slušali besedo vojaka, kateremu nij do strankarstva ni do revolucionarnih ali nazadujočih strastij ter katerega početije vodi čista ljubezen do domovine.“ — Manifest je tudi podpisal minister Fourtou.

Tedaj Mac-Mahon laže, opravlja in obrekuje pred vsem svetom prav v korporalskem jeziku republikance, hvali bahato sam sebe, kakor da bi bil res on odrešitelj domovine, in nazadnje drzno žuga, da ne bode odstopil, če prav „demagogi“ zmagajo. Tako sabljar ropota in poštene francoske rodoljube črni. Upajmo, da bode francoski narod pri volitvi ločil resnico od osobne častohlepnosti in gospodovanja željnosti, ter volil republikance.

Hrvatska adresa

do cesarja, sestavljena po odboru in v zadnjem saboru predložena, v kateri se terja pridruženje vojne krajine se glasi v izvorniku (katerega brez prevoda itak vsak izobražen Slovenec razume) tako-le:

„Vaše Veličanstvo!

Sabor kraljevina Dalmacije, Hrvatske i Slavonije prilazi k uzvišenomu prijestolu Vašega Veličanstva s onom smjernosti, koju su naši predci vazda umjeli spojiti s potpunom iskrenosti, kada god su sa svetlom krunom uređivali prava i državne poslove domovine.

Dok iz ciele povjesti glasno govori nauka i opomena, koje su ogromne žrtve narodi u to ime polagali, da uz neoskrvnjivost prijestola uživaju proti svakoj navali cjelovitost svoga zavičaja, pravedno u njoj smatrajući najtvrdju podlogu narodnomu životu i razcvjetu, dotle hrvatski narod s dubokom pečali promatra raztrgane dielove, od kojih je sastavljena bila njegova domovina, Vašemu Veličanstvu imetkom i životom vazda

vjerne kraljevine Dalmacija, Hrvatska i Slavonija.

Dalmacija, častna i nezaboravna kraljevka državnomu životu hrvatskoga naroda, koji je po njoj prignuo žedna usta k izvoru svake kulture u Europi, potisnuta s pravednoga svoga temelja u svezu, koja joj nepruža uvjete redovitu razvoju narodnomu i političnomu, toplom željom, dva puta po njezinih zastupnicih izraženom i kojoj so ovaj sabor najživlje pridružuje, očekuje premilostivi poziv Vašega Veličanstva, da njezino zastupstvo može u dogovore stupiti s ovim Vašemu Veličanstvu vjernim zastupstvom; ona toplom željom izgleda onaj presretni čas, kada će kraljevina Ugarska izpuniti zadanu, plemenitim narodom uvijek svietu, rieč, koja iz zakona progovara: „Kraljevina Ugarska neće i u buduću prestatu temeljem prava sv. ugarske krune zahtijevati reinkorporaciju Dalmacije, kao i zahtijevati, da se Dalmacija pridruži kraljevinam Hrvatskoj i Slavoniji.“

U gradu Rieki vise neriješeni, privremeni odnošaji, te ovom u naravi privremenosti uzdižu često valove smutnje medju drugaricami, kojim svi interesi nalažu bratinsku slogu, onaj isti pako zakon, koji govori o gradu Rieki, da će se „glede njegove posebne autonomije i na nju protežućih se zakonodavnih i upravnih odnošaja imati putem odbor-skih razprava sabora kraljevine Ugarske i sabora kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije i grada Rieke postići obće sporazumljenje“.

Ali dok u razpravu o pitanju dalmatinskom i riečkom imaju uticati drugi ustavni faktori monarkije, medju Vašim Veličanstvom i uvijek vjernimi kraljevinami Dalmacijom, Hrvatskom i Slavonijom u riešenju krajiškoga pitanja nestoji ni jedna zaprieka, ni jedan interes, nestoji ni jedan drugi faktor monarkije sa svojim bilo istinitim bilo prividnim pravom.

Tim je upravo najlašnje i najranije sazrielo vrijeme spojitbi krajine s materom zemljom, kako pokazuje uzvišeni primjer Vašega Veličanstva s onim nezaboravnim manifestom, koji narodu u krajini velikodušno navješćuje, kako je dospio kraj onoj nuždi, rad kojeno je jedan dio razdvojene kraljevine, stojeći pod puškom, vjekovnu stražu stražio na pragu monarkije i prosvjete, ter može konačno odložiti oružje, da se pod okriljem ustavne slobode, u jedinstvu s materom zemljom i savezn s kraljevinom Ugarskom posveti djelu moralnoga i materijalnoga razvitka i ovako unapried bude, ne preživljena iznimka u ustavnu sistem, već u napredku koristno udo monarkije, kako je do sele bio junački joj zatočnik.

Uvedene uredbe i ustanove za prelazno vrijeme davno su već izpunile uspješno svoj zadatak, te se je i ovaj vazda vjerni sabor i cieli narod vrlo obradovao previšem reskriptu Vašega Veličanstva od 20. kolov. god. 1875, u kojem vlada Vašega Veličanstva u oči zemlje uzima na se povjerenu joj po Vašemu Veličanstvu brigu, da bude izveden članak XIV. zakona od 19. lipnja 1872, krajini posvećena, i u kojem se nada prikazuje za konačno utjelovljenje svega kolikoga područja nekdašnje vojene krajine.

Za malo vremena imati će kraljevine Dalmacija, Hrvatska i Slavonija stupiti u dogovor s kraljevinom Ugarskom o prinosnoj svoti za skupne monarkiji poslove. Čim je ona više u materijalnom razvitku zaostala,

tim teže osjeća golemu štetu, koja za njezine financijske odnose proizlazi iz nerazmjerna izdatka za dvostruku upravu u zemlji i onako razmjerno malenoj. Bez svih drugih razloga sam financijski razlog nadahnuje ovomu saboru što topliju želju za spojitbom krajine, koja se skladno i naravno izvesti dađe uz ugovor o prinosnej svoti.

Vaše Veličanstvo! I ovaj uvijek vjerni sabor pogleda brižnim okom na krupne događaje, koji se na susjednom iztoku razvijaju možebit kano posljednji akt krvave od vjekova drame, u kojoj je prejasna dinastija Vašega Veličanstva uz pomoć ove zemlje znamenitu rolu igrala; i ovaj sabor naslućuje okolnosti, u kojih bi se mogla poroditi nužda, da Vaše Veličanstvo svom sabranom ogromnom silom djelotvorno izadje na obranu velikih interesa monarkije, koji su nerazdruživi od preporoda i oslobodjenja iztoka. Ti su interesi istovjetni s interesi vjernih Vašemu Veličanstvu kraljevina Dalmacije, Hrvatske i Slavonije, te će i ona tim oduševljenije i uspješnije svoje sile u svakoj sgodi priložiti obćemu djelu i zadatku monarkije, čim se u željenu jedinstvu bude osjećala jača i sretnija.

Smjerno podižući svoj glas k Vašemu Veličanstvu za spojitbu krajine materi zemlji, uvijek vjerni sabor kraljevina Dalmacije, Hrvatske i Slavonije duboko je uvjeren, da postupa u savršenu skladu koliko s interesi monarkije, toliko s otčinskom i blagom namjerom Vašega Veličanstva i najtoplijom željom naroda, koji zastupa.

Bog živi i štiti Vaše Veličanstvo!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. septembra.

Cesar je dobio, kakor „P. L.“ poroča, od ruskega carja lastnoročno pismo.

„Wiener Ztg.“ poroča, da sta fzm. Latour pl. Thurmberg in Alojz baron Ceschi Santa Croce imenovana za dosmrtna uda **gospodske zbornice**. Oba imenovanca sta skrivna svetovalca in bosta glasovala z vsako vladu.

Iz Solnograda se poroča telegrafično, da je **Andrassy**, spremljan od Bismarka in njegovih sinov na kolodvor, odpotoval. Slovo je bilo „prav srčno.“ Bismark odpotuje danes.

V **hrvatskem** saboru se je danes začela adresna debata. Adreso v izvorniku prinašamo na drugem mestu denšnjega lista.

Magjari pa razsvetlujejo na turške zmage. Za Pešto zdaj prihajajo tudi druga magjarska gnezda Arad, Nyiregyhaza, Miskolcz, Szeged, Udvarhely itd. — povsod od veselja sveče žgô, od veselja, ki izvira iz sovraštva do Slovanov.

Vnanje države.

Kaj bode **Srbija** storila? Ne manjka jih, ki tako vprašajo. Zdaj pa se čuje, da hoče Srbija odložiti svoje udeležanje pri vojski na spomlad, ker ne pričakuje, da bi pred zimo odločevalo se. — Avstrija jej ne bode branila udeležiti se.

O solnogradskem shodu **Bismarka** z **Andrassyjem** pravi oficijozna pruska „National-Ztg.“: Zadosti sta storila, če temeljni steber utrdita, na katerem je dozdej evropski mir slonel. Poskušaji, omajati ga, bodo brezuspešni, če bodo trije cesarski dvori složni. Tu je bolj kakor kedaj garancija za nemoten mir Evrope.

Nemško-pruska „National-Ztg.“ piše: Močno neumno bi bilo, ko bi se hotelo moč države, kakor je Rusija, ceniti po nesrečnem začetku vojne s Turčijo. Drug prusk list „Weser Ztg.“ tudi naglašaja, da Rusija ne bode drugače miru sklenila, nego po doseg svojega cilja, po osvobojenji Slovanov, kajti

sicer bi se sama iz števila velikih držav izvrgla.

Francoski časniki vsi govore o manifestu Mac-Mahonovem, ki ga denes na drugem mestu prinašamo. Konservativci ga hvallijo, republikanski časniki pa ga zaradi nekaterih besedij ostro obsojujejo.

Dopisi.

Iz Idrije 19. septembra. [Izvirni dopis.]

„Zastonj se še mačke ne švigajo.“ — pravi idrijski pregovor, in zadnji čas si imel mnogokrat priliko čuti te besede pri nas, vzlasti pa takrat, kadar je drdrala lahna kočija po mestu, naznanjajoč, da odhaja zopet visoka glava iz Idrije, Bog vé kam — Bog vé po kaj —!! In ko so se gospod L. vsedli zadnje dni meseca avgusta na klop pred hišo nemčurskega konjskega kovača gospoda P., da so se možu veselja zalesketale oči, da se je v svojej presrečnosti celo tako izpozabil, da je hotel s svojim umazanim kovaškim predpasnikom klop obrisati za imenitnega gosta — takrat so tudi podražili poredni gostje gospe Žnidaršičeve v nasprotni gostilni gosp. P.: Kaj ne, g. P., če človek voli to, kar mu velevaljo „gospodje“, — ga zadene sreča, da mu ne dajo za „lon“ samih bršateljnov iz ute, amnak da ga pridejo celo obiskat in gledat od obličja do obličja. Ako je gosp. P. ubogal nasvet necega znanega humorista idrijskega, naj izreže oni del klopi, katerega se je dotikal oni nepopisljivi del imenitnega telesa ter naj ga dene za večne čase „v rom“, tega ne vem, gotovo pa je, da bi bil gospod P. takrat grozno rad dejal visokemu gostu: „Aber sage mir, Geliebter, — Ist dein Herz mir ganz gewogen?“ In ko se je te dni pripeljal „der schöne Toni“ v Idrijo, spomnil sem se zopet onega pregovora, in nij preteklo mnogo trenotkov, ko me vpraša prijazna narodna gospica: „Poznate-li tega gospoda? — Vedite, ta se je meseca junija pri meni toliko trudil in hvalil moje lepe oči, da bi jaz vplivala na svojo mamo, naj volé njega, ker je tudi on Slovenec.“ — Gospica je umolknila, „der schöne Toni“ je koračil mimo hiše in stranski pogled, katerega je vrgel na hišo, vzbudil je v meni sum, da teži morda s Heinejem mož:

Saphire sind die Augen dein,
Die lieblichen, die süßen.
O dreimal glücklich ist der Mann,
Den sie mit Liebe grüssen.

Ah, kakor da bi se me bila osoda izbrala, da mi hoče „ad oculos“ dokazati istinitost onega pregovora našega, — ravno isti dan mi je bilo odmerjeno še tolikokrat premišljevat marsikatero dejanje gotovih ljudi in delati potem konkluzije; razne okolščine zadnjih dni vplivale so še tem bolj na moj duh, ker čakal sem teško, kdo se bode vse pripeljal v Idrijo, občudovat šolsko slavnost. In ko zagledam mej došlimi tudi nekega iz Ljubljane, o komur se pripoveduje popolnem resničen dogodek, da je tam enkrat zvrnil se nazaj iz fotelja pri g. L., da bi si bil kmalu vrat zlomil, obide me na mah misel: kaj mora biti, da se ti gospodje tako dobro razumejo.

V to misel bi se bil rad utopil, kajti gotovo bi bil prišel do gotovosti, zakaj so po odhodu istega gospoda iz Idrije tako hitro začeli učitelji izstopati iz čitalnice, a nek prijatelj me opozori na sedanji politični položaj v Idriji, ter mi začenja pri tem razkladati do sedaj mi še neznane skrivnosti nemčurskih

volilcev. Posebno me je zanimalo izvedeti, da je mati Ž. zaradi tega letela po rakah, in ne po cesti g. Gariboldija volit, da bi — njen sinko: Polde, po Goriškem in v Kopru dobro znani učiteljski kandidat, svoj čas jako „hud Slovenec“, dobil v Idriji službo učitelja. „Raca na vodi“, pristavil je moj prijatelj, „sedaj bomo pa na konji; Idrija zadovoljna bodi, značajev potrebuješ, značaje pošiljajo ti v mesto, značaje izgojevali bodo značaji.“

In ona revna ljubljanska para: „Laibacher Schulzeitung“ sme se zanašati, da jej bo že vzrastel po taci možeh nov rod sodelovalcev po kopitu onega dunajskega njenega dopisnika, ki je oče znanemu članku: „An die liberale Lehrerschaft Krains“, ki se je podpisal s „P.“ in je hotel menda na podlagi tega izdajalskega članka s pomočjo protekcije g. Zime dobiti službo vodje na idrijske 5 razrednej šoli, ne pomisleč, da imamo v Idriji g. Ingliča, ki je uže nekaj let bil vodja, in za katerega tudi mnogo drugih, g. P. dobro znanih razlogov govori: da le gosp. Ingliču gre mesto vodje. — Vsaka stvar ima svoje meje in če je g. „P.“ mislil, da ne zadostuje sam članek v „Laib. Schulztg.“, ampak da se mora človek tudi sam predstaviti idrijskim šolskim glavam, pri tej priliki pohoda Idrije pak se varovati, da se ne sreča s kakim znanim Slovincem, ker to bi morda razodelo, da je bil mož svoj čas „pevovodja pri necem slovan-skem društvu“, — moramo žalibože možu povedati, da oni gospodje v Idriji, ki so službe oddajali tudi niso tako hladni, kakor je on o njih mislil.

Iz Bukarešta 15. sept. (Iz pri-

vatnega pisma slovenskega trgovca.) Jaz sem zdaj za enkrat v Bukareštu. Mej tem časom, kar vam nisem pisal, sem bil tudi v Gjurjevu, v Zimnici in v Sistovu. Jaz sem namreč tukaj vstopil v službo pri ruskih magazinih. Rusi imajo tukaj, v Gjurjevu, Zimnici, Sistovu in Aleksandriji silno velike kupe hrane naložene, moke, ječmena, ovsa, pšena, in prepečenega kruha ali cvipaka. Samo v Bukareštu so taki kupi, da sploh ljudje pravijo, to je uže samo za celo zimo dosti, tukaj je naj več živeža na kolodvoru Filareto, kder se gre na Gjurjevo. Ti kupi so do zdaj še pod prostim nebom, pa z velikimi plahtami pokriti. Vse to se tako vidi, kakor da bi bila tu velika vas. Na enem kupu je 100 vreč; dolgi so 30, visoki 50 črevljev. Vse to je vredno na milijone. Kupi, ki jim je dež škodo naredil, morajo se vsi preložiti, pretresti in presušiti. Zato je tukaj delavcev 1600 in 300 delavk. Nas voditelj je 26 in še 8 velikih gospodov črez nas. Vsak dan na večer je redna plača. Delavci imajo po goldinarji in 50 kr. ženske po gold., mi to se ve da več. Vse se plača v srebru. 50.000 rubljev baje stane samo les, za podloge pod vrečami. Pol milijona je pa škode naredil dež. Vse to je za zimo pripravljeno. Kar je za zdaj Rusom treba, še vse sproti po vozeh prihaja. Zato gre samo črez Bukarešt vsak dan 400 do 500 voz ruskih iz Besarabije, brez tega, kar še Valahi ali Rumunci po družih potih pripeljejo. Ruskih voznikov ima vlada najetih 20.000, ki so neč in dan na cesti. Oni imajo 105 rubljev na mesec; vsak ima dva konja ali 2 vola; ravno tukaj blizu nas se ustavljajo in krmijo. Celo tako četo samo po 10 kozakov izpremlja. Vozovi se tukaj po pol dneva mudé, na prostoru, kakor je Vižmarje nad Ljubljano. Okrog Bu-

karešta je vse polno barak, kovačev itd. Vse, kar je tukaj in na drugih krajih žita in moke v Rumuniji za vojsko, je iz Rusije prišlo. Zato so se tukajšnji trgovci in mlinarji prav opekli, ko so računali, da kadar bodo Rusi prišli, bodo vse prav drago prodajali. Zdaj vidijo, da je njih špekulacija po vodi splavela. Za to je tudi moka in kruh vsak dan ceneje dobiti tukaj.

Tudi zidajo tukaj 40 pečij, v katerih bodo po zimi nekaj poseben kruh ali „cvipak“ pekli za konje, ker sena ne morejo, zlasti po zimi, dosti dobiti. Kontrakt za peči je za dve leti narejen, znamenje, da Rusi ne mislijo od vojske tako brž odnehati ali „mir delati.“ — Jaz sem sam včeraj uže videl tak cvipak. Pečen je iz ječmenove in ovsene moke, velik ko dno od okrožnika, debel za pol cole, v sredi pa preboden; vsaka porcija je na debelem dratu nabodena. S takim kruhom bodo tedaj od zdaj v Bulgariji konje hranili. Tukaj vsak dan vidimo po dnevi po 6 vlakov, ki pridejo iz Rusije z ljudmi, konji, vozovi vsake sorte. Vozijo tudi silne kanone, mej njimi take, da bi človek lahko ležal v njih. Jeden vagon pelje samo jeden tak kanon z vozom vred. Zdaj tukaj in pri Gjurgjevem na tri kraje nove železnice delajo, ki morajo za malo tednov gotove biti. Denes in včeraj slišimo do tukaj sem od 5. zjutraj do 6. ure zvečer silno grmenje topov, ki iz Gjurgjeva na Ruščuk streljajo, da si je to daljina 12. ur.

Domače stvari.

— (Sneg) je padel po planinah, zato imamo uže jako hladno vreme.

— (Iz ječe ušel) je v Celji nevaren tat Miha Ratajec 18. t. m. po noči. Obsojen je bil na tri leta zapora. Prekopal je v zid luknjo, naredil si z desko most na vrtni plot in prelezel na prosto. Dozdaj ga niso dobili še.

— (Na cesti napaden) pri Leitersbergu blizu Maribora je bil od več potepuhov kmet I. Kurboš, ki je imel tri sto goldinarjev pri sebi; bil je trikrat z nožem zaboden. Le hitrost njegovih konj ga je rešila.

— (Konjska dirka na Cvenu pri Ljutomeru.) 8. septembra t. l. je bila uže četrtikrat dirka z našimi ličnimi kobilcami in sicer na cvenskem pašniku, kjer je bila 2080 sežnjeva dolga tir napravljena in z zastavami lepo obkoljena. Oglasilo se je bilo 21 dirjalcev, ki so najprvo vlekli številke, po katerih so se dirke udeleževali. Ob 3. uri popoldne, ko je bil dotični odbor vse priredil, dalo se je s trompeto znamenje in ponosno se je prvi dirjalec s svojim konjičem v dir podal; vsako 2. minuto mu je sledil nov tekmovalac in lepo je bilo gledati, kako hitro so urne noge vzdigovale lične živalice ljutomerske (konji angleškega plemena), ki so se komaj tal dotikovale, kakor lehkonože gazele po afrikanskih puščavah. Z velikim interesom je obilo zbrano občinstvo (okoli 2000 lj.) to veselo tekmovalstvo opazovalo. Zadnji voziček je

s kobilco pridrdral ob 4. uri in 12 minutah, ravno ko je dež, ki je začel ob 4. liti, vse gledalce bil pod streho pregnal. Pri razdelovanju državnih daril dobili so: 1. darilo s 30 srebrnimi goldinarji in zastavo Mihael Štuhec iz Logarovec.

— (Popravek.) Čič, o katerega smrti smo v šte. 212 poročali, nij bil samomorec, temuč je umrl naravne smrti.

Razne vesti.

* (Samoumor gledališkega šepetalc.) Na parniku „Labrador“, ki je prispel 29. avgusta iz Francoske v Novi Jork se je peljalo tudi društvo šaljivih oper in mej tem šepetalec g. Marchal, ki se je ves čas potovanja nekako čudno vedel. Dva dni pred dohodom parnikov v Novi Jork, ko je bilo vse društvo na krovu zbrano se je šepetalec na jedenkrat vsem lepó poklonil ter rekel: „Gospodje in gospe, jaz se vam priporočam!“ in prej, nego bi ga mogli udržati je skočil v morje in vse poskušanje, rešiti ga, bile so zastonj.

Javna zahvala.

Visoko cenjenemu g. dr. Št. Kočevarju, ces. kr. svetovalcu v Celji, zahvalujemo se s tim prav pristréno za poslani dar od 10 gld., ki nam je sedaj prav dobro došel.
V Ljutomeru 15. septembra 1877.
„Učiteljsko društvo za slovenski štajer.“

Dunajska borza 21. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld. 70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	—
Zlata renta	74	75
1860 drž. posojilo	111	50
Akcije narodne banke	863	—
Kreditne akcije	215	50
London	117	90
Napol.	9	45 1/2
C. kr. cekini	5	65
Srebro	105	15
Državne marke	58	10

Naznanilo.

Osmeljujem se p. t. občinstvu naznanjati, da sem bil tako srečen, ter sem nakupil

pravega izvrstnega Dolenjca, katerega prodajem po 28 kr. liter.

Ob jednem opozorujem na svojo dobro in ceno kuhinjo, ter priporočam najboljše Kozlerjevo Export-Märzen-pivo, katero se pri meni vedno dobode. (273—1)

Sé spoštovanjem

A. Gruber,

gostilničar „pri vrtlarji“, tik nunske cerkve.

Razpis

službe občinskega tajnika.

Razpisuje se služba občinskega tajnika z letnim plačilom 420 gld., prostim stanovanjem in mnogim stranskim zaslužkom. Prositelti naj pri podpisnem zupanstvu vložé do 15. oktobra prošnje z dokazom popolne zmožnosti slovenščine in nemščine, ter s spričevalom o dosedanjem službovanji in spretnosti v občinskem uradovanji.

Županstvo v Naklem (z. p. Divača),
18. septembra 1877.

(271—3) Josip Ambrožič, nadžupan.

Prodaje se

vse skupaj posestvo, 3/4 ure od Novega mesta oddaljeno, obstoječe iz 5 oralov njiv, 4 oralov senožeti in 14 oralov hriba, po najnižji ceni; potem hiša s podom in vrtom v Kandiji pri Novem mestu, poleg glavne zagrebske ceste, ki je pripravna za gostilniško podvzetje, tudi po nizkej ceni.

Izvé se pri g. F. Maintingerju v Novem mestu. (266—3)

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescieri du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni želodca, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žile nadehu, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prelajenje; posebno se priporoča za dojenje in je boljše, nego dojačično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno, gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Cui sem od Vaše čudapolne Revalescieri prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescieri popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner,

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospodi! Valed peke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujsanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotki za miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescieri in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescieri zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem moju društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujsanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalescieri je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescieri-Biscuiten v puščah in Revalescieri-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih ekarjih in speserijah trgovcih; tudi razpošilja dujaška hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzročjih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Projamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (132)

Ravnokar je „Matica Slovenska“ izdala in ima na prodaj (na Bregu h. št. 8) knjižico po imenu:

Zgodovina avstrijsko-ogerske monarhije.

Spisal

Janko Krsnik.

Drugega popravljenega natisa.

Velja nevezana 40 kr. Kdor jih na kupi 10 ali več, dobiva jih 25% ceneje. Ta knjižica priporoča se posebno za višje oddelke ljudske šole, za ponavljajno šolo in za šolske in učiteljske knjižnice. (263—2)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

A. Hartman-ova pisarna,

nekdaj Iv. Alf. Hartman, je zopet

v Grumnik-ovej hiši (telegrafska postaja)

na Dunajskej cesti.

(278—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“